

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Zdeňka Lehovce ve věci

Žalobce: **Ing. V. M.** nar. [redacted]
bytem [redacted]
zastoupen advokátem, JUDr. Janem Pavlokem, Ph.D.
sídlem K Brusce 124/6, Praha 6

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2
jednajícímu Úřadem pro zastupování ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, Praha 2

o zaplacení 39 830 500 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 č.j. 10 C 139/2008-583 ze dne 26. září 2017,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v odvoláním napadeném meritorním výroku I. potvrzuje; ve výroku III. o nákladech řízení mezi účastníky navzájem se mění jen tak, že výše náhrady těchto nákladů činí 1 044 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje; ve výroku IV. o nákladech státu se mění jen tak, že výše náhrady těchto nákladů činí 50 746,60 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje; ve výroku V. se rozsudek potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení 142 199 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Jana Pavloka, Ph.D.

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Vrzalová.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem č.j. 10C 139/2008-583 ze dne 26. září 2017 Obvodní soud pro Prahu 2 (I.) uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 35 348 565 Kč s příslušenstvím v tomto výroku specifikovaným, (II.) zamítl žalobu v požadavku na přiznání další částky 4 481 935 Kč s příslušenstvím, (III.) žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení 468 Kč, (IV.) žalobci uložil povinnost zaplatit České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 2 na náhradě nákladů řízení 46 334 Kč a (V.) rozhodl, že se České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 2 nepřiznává vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení.
2. Žalobce se žalobou podanou 18.7.2008 původně domáhal zaplacení částky 170 100 000 Kč s tím, že byl zbaven svého obchodního podílu ve společnosti [REDAKCE] v rámci exekuce, nařízené usnesením OS v Kladně č.j. [REDAKCE] ze dne 4.7.2002, která byla posléze usnesením téhož soudu z 30.6.2005 zastavena z důvodu absolutní neplatnosti exekučního titulu – notářského zápisu notáře JUDr. Miroslava Michálka ze dne 7.4.1999, č.j. [REDAKCE]. Protože tento notářský zápis byl absolutně neplatný, exekuce vůbec neměla být nařízena, a rozhodnutí o jejím nařízení tak bylo nezákonným rozhodnutím, v jehož důsledku vznikla žalobci škoda, neboť obchodní podíl již nemůže být žalobci vrácen; tato škoda spočívá jednak v tržní ceně tohoto obchodního podílu 114 100 000 Kč, jednak v ušlém zisku, na němž se mohl žalobce jako společník podílet, ve výši 56 000 000 Kč. Poté, co byla rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10.11.2014, č.j. 10C 139/2008-241 žaloba v plném rozsahu zamítnuta a k odvolání žalobce se věci zabýval Městský soud v Praze, který potvrdil zamítavý výrok týkající se částky 56 000 000 Kč s přísl., jež byla požadována jako ušlý zisk, zůstala předmětem řízení náhrada škody za ztrátu obchodního podílu (náhrada tržní hodnoty odpovídající tomuto podílu). Městský soud v Praze v usnesení č.j. 70 Co 84/2015-265 ze dne 2.4.2015 dal soudu I. stupně za pravdu v tom, že žalobce se měl a mohl domáhat výplaty vypořádacího podílu vůči společnosti, neboť ta měla povinnost mu vypořádací podíl vyplatit, pokud jej neuhradila v rámci exekuce exekutorovi; zároveň však uvedl, že byl-li žalobce zbaven svého podílu v obchodní společnosti v důsledku nezákonného rozhodnutí, mělo by se mu dostat náhrady škody v úrovni tržní hodnoty toho, čeho takto pozbyl. Poté, co soud nechal vypracovat znalecký posudek ke zjištění tržní hodnoty žalobcova podílu ve společnosti [REDAKCE] ke dni 30.10.2002 a z toho posudku vyplývalo, že tato hodnota činila 39 830 500 Kč, vzal žalobce ve zbývajícím rozsahu žalobu zpět, a řízení proto bylo částečně zastaveno tak, že jeho předmětem zůstala prve uvedená částka se zákonným úrokem z prodlení od 20.1.2009 do zaplacení.
3. Soud své rozhodnutí odůvodnil následujícími pro věc relevantními zjištěními: Usnesením Okresního soudu v Kladně ze dne 4.7.2002, č.j. [REDAKCE], byla vůči žalobci jako povinnému nařízena exekuce na základě návrhu oprávněného, jímž byla podle exekučního titulu - Notářského zápisu sepsaného JUDr. Miroslavem Michálkem dne 7.4.1999, č. [REDAKCE] [REDAKCE]. Tato exekuce byla posléze usnesením Okresního soudu v Kladně ze dne 30.6.2005, č.j. [REDAKCE], jež nabylo právní moci dne 6.8.2005, zastavena, a to z toho důvodu, že notářský zápis, podle něhož byla nařízena, nebyl pro svou neurčitost (materiální nevykonatelnost) způsobilým exekučním titulem. V mezidobí však vydal exekutor JUDr. Milan Usnul exekuční příkaz, jímž postihl práva povinného (žalobce) na obchodním podílu ve společnosti [REDAKCE] podle notářského zápisu ze dne 12.12.2003 došlo rozhodnutím valné hromady společnosti k rozdělení uvolněného obchodního podílu žalobce a k jeho převedení na společníky: společnost sdělila exekutorovi

Okresního soudu v Kladně o nařízení exekuce. Uvedl, že žalobce svůj nárok u žalované předběžně uplatnil ve smyslu § 14 odst. 1, 3 zák. č. 82/1998 Sb., avšak uspokojen nebyl ani částečně, proto věc může být projednána před soudem (§ 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb.). Když takto zjistil, že žaloba je co do základu důvodnou, zabýval se výší nároku, již zjistil ze znaleckého posudku ústavu VGD Apprasail, s.r.o., ve výši 39 830 500 Kč. Tuto částku však žalobci nepřiznal celou, neboť konstatoval, že žalobce se měl a mohl domáhat výplaty vypořádacího podílu v částce 4 481 935 Kč vůči společnosti [REDAKCE] takže v tomto rozsahu stát za vzniklou škodu neodpovídá. Ohledně této částky s příslušenstvím proto žalobu zamítl, a v rozsahu rozdílu obou částek (39 830 500 – 4 481 935 = 35 348 565 Kč) s příslušenstvím žalobě vyhověl.

4. O nákladech řízení mezi účastníky navzájem rozhodl s následujícími úvahami: Žalovaná byla plně úspěšnou v rozsahu částky 56 000 000 Kč (s přísl.), již žalobce požadoval jako ušlý zisk, přičemž v tomto rozsahu byla žaloba již pravomocným rozhodnutím zamítnuta. Ze zbývajících částky 114 100 000 Kč (s přísl.), jež byla požadována jako náhrada škody za ztrátu obchodního podílu, po vypracování znaleckého posudku k jeho ohodnocení žalobce požadoval pouze 39 830 500 Kč (s přísl.) a ve zbývajícím rozsahu (74 269 500 Kč s přísl.) vzal žalobu zpět; v této souvislosti soud uvedl, že zastavení řízení v tomto rozsahu nezavinil žádný z účastníků, neboť žalobce od počátku řízení nemohl znát přesnou výši škody, která mu vznikla, musela být proto stanovena znaleckým posudkem, takže je namístě postup podle § 142 odst. 3 o.s.ř. Poukázal na judikaturně ustálený způsob výpočtu náhrady nákladů řízení (srv. 25 Cdo 3974/2015) zdůrazňující, že základem pro určení výše nákladů řízení je přisouzená částka, a z něj vycházející dovodil, že procesní úspěch žalobce a žalované činí 37 % a 63 % (za 100 % považoval částku 95 830 500 Kč jako součet 56 000 000 Kč a 39 830 500 Kč, z čehož bylo žalobci přisouzeno 35 348 565 Kč). Žalobci proto uložil povinnost nahradit žalované její náklady řízení v rozsahu rozdílu, t.j. 26 % z částky 1 800 Kč (6x paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč). O nákladech řízení státu rozhodl s odkazem na ust. § 148 odst. 1 o.s.ř. s tím, že stát nesl náklady ve výši 73 545,75 Kč, když částka 30 000 Kč byla kryta zálohou ze strany žalobce. Podle procesního neúspěchu uložil žalobci povinnost nahradit státu 63 % této částky, tj. 46 334 Kč, když u žalobce neshledal důvody pro osvobození od soudních poplatků. Ve vztahu k žalované státu náhradu nákladů nepřiznal s tím, že se jedná o týž subjekt – Českou republiku.
5. Proti tomuto rozsudku podali včasné odvolání žalobce i žalovaná.
6. Žalovaná jím brojila proti vyhovujícímu meritornímu výroku I., namítajíc nesprávné stanovení částky náhrady škody. Poukázala na to, že již v průběhu řízení uplatnila námítky proti posudku znaleckého ústavu VGD Apprasail s.r.o., přičemž předložila posudek jiného znaleckého ústavu – NOVOTA a.s., kterým byla v r. 2006 stanovena hodnota 100% podílu ve společnosti částkou o 94 280 000 Kč nižší; připustila, že posudek byl vypracován za jiné období, s ohledem na vysoký rozdíl částek (téměř 100 000 000 Kč) však vyjádřila pochybnost o správnosti posudku VGD Apprasail s.r.o., jejímu návrhu na vypracování revizního znaleckého posudku však nebylo vyhověno.
7. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalované poukázal na to, že posudek VGD Apprasail s.r.o. byl vypracován na základě zadání soudu písemně a posléze jeho zpracovateli před soudem vysvětlen a ve svých závěrech potvrzen, žalovaná měla při jednání možnost klást jeho zpracovatelům otázky, její procesní práva v tomto smyslu nebyla porušena. Posudek druhé společnosti z r. 2006 byl vypracován při zcela jiné příležitosti na soukromou zakázku (při příležitosti přeměny právní formy společnosti) se zájmem minimalizovat zdanění, a podkladem pro něj byly údaje let 2006 – 2010 (podnikatelský záměr, odpisový a finanční plán pro toto období), takže posudek byl založen na úvahách do budoucna. Odvolací námítky žalované proto označil za nedůvodné a navrhl potvrzení výroku I. rozsudku.

8. Sám brojil odvoláním proti oběma nákladovým výrokům, které se ho týkaly (III., IV.) s tím, že soud I. stupně nesprávně vyhodnotil jeho procesní úspěšnost v řízení. Uvedl, že procesně neúspěšným byl v částce 56 000 000 Kč a 4 481 935 Kč a za úspěšného je třeba jej považovat v rozsahu částky 114 100 000 Kč při tarifní hodnotě 170 100 000 Kč. Při úspěchu 66,73 % proti neúspěchu 35,37 % by mu tedy měla být přiznána poměrná část 31,36 % jeho nákladů řízení. Dále namítl, že mu nelze uložit povinnost hradit náklady státu, když je osvobozen od soudních poplatků, a navíc když posudek byl správný. Navrhl proto změnu obou těchto výroků.
9. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné a obě odvolání byla podána včas a osobami k tomu oprávněnými, přezkoumal z podnětu odvolání a v jejich intencích napadené rozhodnutí i řízení jeho vydání předcházející (§ 212 o.s.ř.). Učinil tak při odvolacím jednání, jež se konalo v nepřítomnosti žalobce, který sice požádal o odročení, avšak jeho omluvu neúčasti spojenou s touto žádostí nelze hodnotit jako včasnou a z tohoto pohledu opodstatněnou, neboť důvod jeho nepřítomnosti – „dlouhodobě plánovaná a zaplacená akce“, dokládána potvrzením cestovní agentury, byl žalobci znám již od září 2017, o nařízení odvolacího jednání byl žalobce prostřednictvím svého advokáta vyrozuměn 9.2.2018, o odročení jednání však požádal až týden před jeho konáním. Procesní práva žalobce nebyla porušena, když na odvolacím jednání byl zastoupen svým advokátem, který byl odvolacím soudem o nevyhovění žádosti o odročení jednání obratem po obdržení žádosti o ně vyrozuměn.
10. Odvolací soud neshledal odvolání žalované opodstatněným.
11. Soud I. stupně zjistil skutkový stav v rozsahu potřebném pro posouzení věci; odvolatelka nenamítá ničeho proti posouzení základu nároku, brojí pouze proti jeho výši, odvolací soud se však ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, který ji vzal za zjištěnou znaleckým posudkem, jenž měl veškeré formální náležitosti, jeho závěry byly jasné, srozumitelné a přesvědčivé, zpracovatelé je obhájili při jednání před soudem I. stupně a vypořádali se se všemi námitkami účastníků. Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně i v tom, že znalecký ústav vycházel z dostatečných a věcně správných podkladů, které ostatně účastníci co do správnosti a úplnosti obsahu ani nezpochybňovali, a že nesouhlas žalované se závěry z posudku plynoucími sám o sobě nemůže být důvodem pro nařízení přezkumu podaného posudku jiným znalcem či znaleckým ústavem. K tomu lze doplnit, že úkolem znaleckého ústavu VGD Apprasail s.r.o. bylo stanovit tržní hodnotu obchodního podílu žalobce ve společnosti **ke dni 30.10.2002**, a jak se podává ze znaleckého posudku, tento byl vypracován s využitím veřejně dostupných auditovaných účetních závěrek společnosti za účetní období do konce r. 2002. Reálná tržní hodnota společnosti [redacted] k uvedenému datu (přičemž podíl žalobce představoval 25 % této hodnoty) byla posudkem stanovena na základě ohodnocení obchodního majetku společnosti jako hodnota očekávaných budoucích užitků plynoucích z vlastnictví tohoto majetku. Avšak posudek, který proti němu staví žalovaná, byl vypracován až o 4 roky později, vychází z hodnoty obchodního majetku, který měla společnost k datu 30.6.2006 a jeho závěry jsou založeny na zohlednění jejích podnikatelských záměrů pro roky 2006 – 2010 (přehledu majetku a závazků společnosti, odpisového a finančního plánu pro období 2006 – 2010). Je tedy zřejmé, že výchozí údaje, z nichž oba posudky vycházejí, jsou rozdílné a především je dělí 4 roky života společnosti, která si mohla v mezidobí vést jakkoli - nelze ostatně vyloučit ani účelové směřování jejího hospodaření, popř. tvorby jeho perspektiv, s ohledem na změnu v jejím personálním substrátu a plánovanou přeměnu právní formy. Významně odlišný výsledek zobrazený tímto posudkem proto odvolací soud s výše vysvětleným argumentem nepovažuje za důvod k revizi posudku VGD Apprasail s.r.o., jehož závěry byly zpracovateli posudku vysvětleny a obhájeny při soudním jednání za účasti stran.

12. Odvolací soud proto odvoláním napadený meritorní výrok I. rozsudku jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
13. Nákladové výroky III. a IV. odvolací soud změnil, neboť soud I. stupně ve věci nákladů řízení nepostupoval správně, jak bude dále vysvětleno.
14. Pokud jde o náklady řízení mezi účastníky navzájem, soud I. stupně chybně aplikoval rozhodnutí Nejvyššího soudu, na něž poukázal, na otázku posouzení míry úspěchu a neúspěchu účastníka řízení. Usnesení NS ČR sp. zn. 25 Cdo 3974/2015 se vyslovilo k otázce výše odměny advokáta (pro jejíž určení při náhradě nákladů řízení podle § 142 odst. 3 o.s.ř. je rozodná částka přisouzená, nikoli částka požadovaná žalobou), avšak na posouzení míry procesního úspěchu a neúspěchu je aplikovat nelze. Tu musí soud posoudit podle příslušných ustanovení o.s.ř. způsobem, který je v soudní praxi již ustálen.
15. V projednávané věci se žalobce domáhal žalobou zaplacení částky celkem 117 100 000 Kč. Z toho požadavky na úhradu 56 000 000 Kč a 4 481 935 Kč byly zamítnuty jako nedůvodné co do základu, v této části byl tedy žalobce zjevně neúspěšný. Pokud jde o částku 74 269 500 Kč, o níž žalobce v průběhu řízení žalobu omezil, odvolací soud nesouhlasí s názorem soudu I. stupně, že v této části nelze o nákladech řízení rozhodovat podle ust. § 146 odst. 2 o.s.ř. (tedy ani podle věty první, ani podle věty druhé tohoto ustanovení), protože zpětvzetí žaloby v tomto rozsahu „nikdo nezavinil“. Ust. § 146 odst. 2 o.s.ř. je speciálním ustanovením pro případy, kdy bylo řízení (částečně nebo zcela) zastaveno z důvodu zpětvzetí žaloby, a v takovém případě je proto vždy nutno uvážit, na čí bedra padá odpovědnost za takové zastavení řízení. Protože žalobce je principiálně tím, kdo disponuje předmětem řízení, odpovědnost za zastavení řízení v důsledku zpětvzetí žaloby nejde k jeho tíži pouze tehdy, jsou-li kumulativně splněny dvě podmínky stanovené ust. § 146 odst. 2 věta druhá o.s.ř.: (a) žaloba byla podána důvodně a (b) k jejímu zpětvzetí došlo pro chování žalovaného. Vezme-li žalobce žalobu zpět z jiného důvodu – např. proto, že si uvědomí, že jeho požadavek byl přemrštěný a uspět nemůže – je namístě rozhodnout o nákladech řízení podle ust. § 146 odst. 2 věta první o.s.ř.
16. Protože v projednávané věci bylo řízení zastaveno jen částečně a částečně bylo rozhodováno meritorně, bude o nákladech řízení s ohledem na konkrétní okolnosti věci rozhodováno podle ust. § 142 odst. 1 a § 146 odst. 2 věta první o.s.ř., přičemž zavinění zastavení řízení žalobcem (z jiného důvodu než pro chování žalovaného) je nutno přičíst k jeho procesnímu neúspěchu.
17. Žalobce požadoval 170 100 000 Kč, z toho 56 000 000 Kč a 4 481 935 Kč nedůvodně (v tomto rozsahu bylo soudem pravomocně rozhodnuto, že žaloba není opodstatněná ani co do základu); zpětvzetím žaloby pro 74 269 500 Kč z jiného důvodu než pro ten, který zákon aprobuje jako důvod zavinění zastavení řízení na straně žalovaného, pak žalobce přijal odpovědnost za procesní neúspěch žaloby i v tomto rozsahu. Procesní úspěch žalobce tak činí pouze částku, která mu byla přisouzena, tj. 35 348 565 Kč, což je 21 % jeho žalobního požadavku. Tomu koresponduje vyčíslení jeho procesního neúspěchu v rozsahu 79 %, z čehož vyplývá, že žalobce je povinen nahradit žalované její náklady řízení v rozsahu rozdílu jejího procesního úspěchu a neúspěchu, tj. 58 %. Z celkových vyčíslených nákladů řízení žalované 1 800 Kč jí tak na náhradu náleží částka 1 044 Kč. V tomto smyslu (pouze změna částky nákladů, jejichž náhrada žalované se žalobci ukládá), byl výrok III. změněn (§ 220 odst. 1 o.s.ř.), jinak byl jako věcně správný potvrzen (§ 219 o.s.ř.).
18. Pokud jde o náklady státu, žalobci předně není možno dát za pravdu v jeho argumentu, že mu nelze uložit povinnost k jejich náhradě, protože *je osvobozen od soudních poplatků*. Poplatkové

osvobození žaloby proti státu podle zák. č. 82/1998 Sb., jak je přiznává, resp. v době podání této žaloby přiznával, zákon o soudních poplatcích, bylo totiž osvobozením *věcným*, tj. náleželo všem žalobcům podávajícím takovou žalobu bez ohledu na to, zda splňovali podmínky pro osvobození od soudních poplatků (§ 138 odst. 1 o.s.ř.) či nikoli. Povinnost k náhradě nákladů státu podle § 148 odst. 1 o.s.ř. však nelze uložit jen tomu účastníkovi, který *splňuje podmínky osvobození od soudních poplatků*. Žalobci v průběhu tohoto řízení nikdy osvobození od soudních poplatků přiznáno nebylo a věcné osvobození týkající se žaloby vliv na povinnost hradit náklady státu nemá. Je-li žalobci rozsudkem přisouzena částka v řádu desítek miliónů korun, nelze jej již z tohoto důvodu považovat za osobu splňující podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Je proto povinen nahradit náklady státu, které byly vynaloženy v celkové výši 73 545,75 Kč, podle poměrné části svého neúspěchu. Znalecký posudek k ocenění hodnoty podílu žalobce v obchodní společnosti se týkal pouze části žaloby, a to té, v níž se žalobce domáhal přiznání částky 114 100 000 Kč jako náhrady za ztrátu obchodního podílu. V tomto požadavku žalobce uspěl jen z 31 % a neuspěl naopak v 69 %. Je proto povinen nahradit náklady státu z 69 %, tj. částkou 50 746,60 Kč. Jen v tomto smyslu, tedy změnou částky nákladů státu, jejichž úhrada se žalobci ukládá, byl výrok IV. změněn (§ 220 odst. 1 o.s.ř.), jinak byl jako věcně správný potvrzen (§ 219 o.s.ř.).

19. Ve výroku V., který sice nebyl napadnut odvoláním, ale jako závislý výrok byl přezkoumáván rovněž (§ 212 písm. a/ o.s.ř.), bylo rozhodnutí soudu I. stupně jako věcně správné potvrzeno (§ 219 o.s.ř.).
20. V odvolacím řízení byl plně úspěšným žalobce, protože odvolání žalované směřovalo proti meritornímu výroku rozsudku, takže nákladové výroky byly přezkoumávány ex off. Žalobce má tedy vůči žalované právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř.). Předmětem odvolacího řízení byla částka 35 348 565 Kč, takže odměna za úkon právní služby činí 58 460 Kč, a advokát žalobce učinil v odvolacím řízení dva úkony – sepsal vyjádření k odvolání žalované a účast při odvolacím jednání. Na náhradě nákladů odvolacího řízení tak žalobci náleží 116 920 Kč jako odměna za právní služby (2x 58 460), 600 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (2x 300 Kč) a částka 24 679 Kč jako 21% DPH z odměny a náhrad, celkem tedy 142 199 Kč.
21. Podle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalovaná povinna tyto náklady řízení nahradit žalobci k rukám jeho advokáta.

Poučení:

Proti meritornímu výroku tohoto rozsudku lze podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně dovolání, které je přípustné jen tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti výrokům týkajícím se nákladů řízení není dovolání přípustné.

Praha 8. března 2018

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu